

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2024-607

3.7.2024

Gjensidige Forsikring ASA

Bygning - innbo (kombinert)

Sopp og råteskader i hyttetak – oppstått og utviklet før tegning?

Sikrede overtok en hytte i februar 2023, og han tegnet samtidig forsikring på hytten. I august 2023 oppdaget han sopp- og råteskader i hyttetaket. Skadene ble meldt til foretaket i oktober samme år. Foretaket engasjerte en takstmann som konkluderte med at skadene hovedsakelig hadde oppstått og utviklet seg før forsikringen ble tegnet. Ifølge takstmannen, var skadeutviklingen i sikredes eiertid "ubetydelig". Foretaket avsto erstatning med begrunnelse i at skadene hadde oppstått og utviklet seg før foretakets ansvarstid. Sikrede anførte at foretaket var ansvarlig for å dekke skadene, og viste bl.a. til at deler av skadene hadde utviklet seg etter at forsikringen ble tegnet. Nemnda kom til at sikrede ikke hadde dokumentert at skadene hadde oppstått i forsikringstiden.

Saksfremstilling

Saken gjelder sikredes krav om erstatning for sopp- og råteskader i hyttetak og reiser spørsmål om skadene har oppstått i forsikringstiden.

Sikrede overtok en hytte i februar 2023. Han tegnet samtidig en hytteforsikring hos Gjensidige Forsikring (heretter foretaket) med ikrafttredelse den 11.2.23. Forsikringsavtalen hadde bl.a. følgende vilkår:

Dekkes

Råte og skadeinsekter dekker

- Skade på bygning (nedbryting av materialer) som skyldes råtesopper og treødeleggende insekter

Dekkes ikke

- (...)

- Den del av skade på bygning som utviklet seg før avtalen begynte å løpe

Etter overtakelsen oppdaget sikrede at det var sopp- råteskader i hyttetaket. Skadene ble meldt til foretaket den 18.10.23. Av skademeldingen fremgikk bl.a. følgende:

Det ble oppdaget sopp 26. August

Det er råte i tak | sopp på sutaksplater | råte i etasjeskiller | sopp på konstruksjonsverk/bindingsverk.

(...)

Det er uklart om dette er en sak mot eierskifteforsikring eller om soppen er ny og kommet i løpet av forsikring hos gjensidige.

Foretaket engasjerte en takstmann for å besiktige eiendommen. Av skaderapporten fremgikk bl.a. følgende:

Dette er en i utgangspunktet en fritidsbolig som har blitt ombygget flere ganger, og senest de siste år. Det er utrolig mye som er utført av arbeider som ikke er god handverkskikk, og fremstår noe ufagmessig.

(...)

Årsak til innvendige skader er utett yttertak etter lang tids påvirkning av is og snø samt ufagmessig legging.

De skadene som er avdekket og som kommer av råteskader, er skader som har fått utviklet seg i lang tid, og da over mange år.

Hovedårsak til skadene er utett yttertak og dårlig utført arbeide.

Det vi har sett som er utførte av arbeider, er noe mangelfullt.

Utviklingen av sopp og råte etter at Gjensidige overtok forsikringen, er ubetydelig i forhold til de skader som er avdekket.

(...)

Annen info: Forsikringstaker er innforstått at dette er skader som har oppstått lenge før han kjøpte hytta (...)

Foretaket avsto erstatning den 16.11.23 med begrunnelse i at sopp- og råteskadene hadde oppstått og utviklet seg før foretakets ansvarstid, jf. fal. § 3-1. Videre ble sikrede henvist til å rette mangelskrav mot selgeren av hytten.

Saken ble klaget inn for Finansklagenemnda den 19.2.24.

Sikrede anfører at foretaket er ansvarlig for å dekke sopp- og råteskadene som er avdekket i hans hytte. Det fremgår av skaderapporten at deler av skaden er nyoppstått. Det var grovt uaktsomt av foretaket å oppmuntre sikrede til å fremme mangelskrav mot selgeren. Sikrede fremholder også at han har meldt inn flere skader på hytten og at foretaket har avslått påfallende mange av disse.

Forsikringsforetaket avviser ansvar og anfører at skadene har oppstått før forsikringen ble tegnet. I henhold til Forsikringsavtaleloven § 3-1 begynner foretakets ansvar å løpe når forsikringstakeren eller foretaket har godtatt de vilkår som den annen part har stilt.

Sekretariatets begrunnelse:

Nemndas sekretariat avgjorde saken 24.4.24 i medhold av delegert avgjørelsesmyndighet, jf. lov om godkjenning av klageorganer for forbrukersaker § 22, jf. pkt. 11 i Finansklagenemndas saksbehandlingsregler. Sikrede fikk ikke medhold:

Spørsmålet er forsikringsforetaket er ansvarlig for å dekke råteskaden.

Det følger av forsikringsavtaleloven (heretter fal.) § 3-1 at foretakets ansvar begynner å løpe når forsikringstakeren eller foretaket har godtatt de vilkår som den annen part har stilt.

Ifølge sakens opplysninger overtok du fritidsboligen den 10.2.23, og foretakets ansvar begynte å løpe ved forsikringsavtalens ikrafttredelse den 11.2.23.

Det gjelder et grunnleggende forsikringsrettslig prinsipp om at foretaket bare svarer for forsikringstilfeller som har inntruffet i forsikringstiden. Dette betyr at foretaket ikke er ansvarlig for forsikringstilfeller som har inntruffet før forsikringens ikrafttredelse, se HR-2020-1262-A.

Finansklagenemnda Skade har i tidligere nemndsavgjørelser lagt til grunn at dette prinsippet gjelder med mindre annet følger av forsikringsavtalen, se nemndsavgjørelser **2018-707**, **2018-742** og **2021-24**. I sistnevnte avgjørelse uttalte nemnda følgende:

Nemnda peker på at forsikring er overtagelse av risiko mot vederlag. Hvis forsikringstilfellet allerede har inntruffet, er skaden et faktum, og det dreier seg ikke lenger om noen risiko. Overtagelse av ansvaret for forsikringstilfeller som allerede har inntruffet er derfor utenfor det tradisjonelle forsikringsbegrepet.

I foreliggende sak har Takstingeniør J.K. vurdert skaden til å ha utviklet seg før du tegnet forsikringen hos foretaket. Skadeutviklingen etter at foretaket overtok forsikringen, er ansett som ubetydelig.

Det følger av sikker praksis at det er forsikringstaker som har bevisbyrden for at forsikringstilfellet inntraff i forsikringstiden. Dette innebærer at det er du som må bevise eller sannsynliggjøre at skadene som du krever dekket har oppstått etter at forsikringen trådte i kraft den 11.2.23. I denne saken er det ikke fremlagt dokumentasjon – for eksempel i form av en fagkyndig rapport – som tilsier at skadene har oppstått etter at forsikringen ble tegnet.

Vi må dermed legge til grunn det som fremgår av rapporten fra Takstingeniør J.K., når det gjelder skadetidspunkt/skadeutvikling. Her fremgår det, som nevnt, at skaden oppstod før tegning. Foretaket er dermed ikke ansvarlig for å dekke skaden.

Til støtte for vår vurdering viser vi til vedlagte nemndsavgjørelse 2019-350, hvor nemnda uttalte følgende:

Takstrapporten datert 14.9.18 har følgende omtale av når skadene inntraff:

Når det gjelder mitskadene både på yttertak og ytterveggene er disse svært gammel. Jeg kan ikke se at det er noe ytterligere skadeutviklingen etter mit siden (sikrede) kjøpte huset i mai 2017. Jeg ser det som overveiende sannsynlig at hoveddelen av mitskadene var oppstått før 1931. ...

I det nordøstrehjørne av huset ser jeg at det har vært en gammel vannlekkasje, sannsynligvis fra yttertaket. Vannlekkasjen har forårsaket råteskade i deler veggen samt at losholten og topprammen på vinduet er totalforvitret. Denne skaden er svært gammel og har vært synlig i lang tid.

Når det gjelder råteskadene både i taksperrene og i bunnrammer, ser jeg at disse også er svært gamle, jeg kan ikke se at det har vært noe ytterligere skadeutvikling etter (sikrede) kjøpte huset.

Ut fra dette er samtlige skader inntruffet før forsikringen ble tegnet i 2017. Det er ikke fremlagt dokumentasjon som tilsier at taksten er gal. Disse skadene er derfor ikke omfattet av forsikringen.

Etter dette finner vi at du ikke kan gis medhold.

Sikrede klaget avgjørelsen til nemnda, jf. tredje ledd i samme punkt i saksbehandlingsreglene. Det er ikke lagt frem ny dokumentasjon av betydning for nemndas avgjørelse.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretaket er ansvarlig for å dekke sopp- og råteskadene i sikredes hytte.

Nemnda slutter seg enstemmig til sekretariatets konklusjon.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).